

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Jakuba Camrdy Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **F. G.**, zastoupené Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem Buzulucká 431, 500 03 Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, 170 34, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 12. 2010, č. j. OAM-1-903/VL-07-ZA04-R2-2007, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 8. 2011, č. j. 32 Az 18/2010 - 61,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 8. 2011, č. j. 32 Az 18/2010 - 61, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalovaný (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 7. 12. 2010, č. j. OAM-1-903/VL-07-ZA04-R2-2007, kterým stěžovatel žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14 a §§ 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel považuje napadený rozsudek ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s“), za nezákonný a dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Dle stěžovatele krajský soud nedostál své povinnosti řádně odůvodnit své rozhodnutí. V napadeném rozsudku zcela absentují úvahy soudu opřené o skutečný stav věci, z nichž by vyplývalo, co vedlo soud k jeho rozhodnutí. Soud opomenul osvětlit, z čeho vychází při svém autoritativním závěru o nemožnosti realizace společného života žalobkyně a jejího manžela v Rusku i v Izraeli. Stěžovatel, na rozdíl od soudu, ve svém správním rozhodnutí vycházel ze základní zásady azylového řízení, a to skutečnosti, že důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají jeho osoby, musí unést žadatel (srov. rozsudek NSS č. j. 5 Azs 116/2005 - 58 ze dne 25. 7. 2005). Stejně tak povinnost tvrzení dopadá dle konstantní judikatury výlučně na žadatele o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení žalobkyně neuvedla žádnou konkrétní a verifikovatelnou okolnost, z níž by vyplývalo, že jí v zemi původu může hrozit pronásledování či vážná újma ve smyslu zákona o azylu. V průběhu řízení uváděla pouze slovní výhrady členů rodiny vůči jejímu manželství a údajné vyhrožování ze strany neznámých osob, včetně jednoho napadení, jež ale nebyla schopna nikterak doložit a rovněž tak se v jejích tvrzeních vyskytovaly rozpory. Žalobkyně se neobrátila na státní orgány s žádostí o pomoc. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 53/2009 - 98 ze dne 7. 1. 2010. S nutností využít institutu vnitrostátní ochrany se soud nevypořádal, pouze uvedl několik ze souvislostí vytržených údajů ze zprávy USA ze dne 11. 3. 2010, aniž by ale blíže rozvedl, proč dle jeho názoru nebylo možné, aby se jmenovaná na orgány země původu s žádostí o pomoc obrátila, tím spíše, když na dle jejích slov nebezpečném území Ruské federace zanechala svoje děti. Soud ponechal bez povšimnutí také skutečnost, že žalobkyně v průběhu pohovoru potvrdila, že za svého pobytu v Moskvě neměla žádné problémy. Z odůvodnění rozsudku není seznatelné, v čem spatřoval krajský soud nedostatečné zjištění skutkového stavu a z jakého důvodu je potřebné jeho doplnění. Rovněž sdělení soudu, že v Rusku ani v Izraeli nemůže žalobkyně realizovat své právo žít s manželem, nemá oporu ve zjištěném stavu. Soud nesdělil, jaké podklady jej k tomuto závěru vedly a proč nevycházel z obsahu spisu. Odůvodnění rozsudku proto stěžovatel pokládá za nepřezkoumatelné.

Stejně tak stěžovatel musí odmítnout odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 99/2007 - 93 ze dne 24. 1. 2008, neboť je přesvědčen, že na uvedený judikát se není možno odvolávat. V odkazovaném rozsudku řešil Nejvyšší správní soud skutkově i právně diametrálně odlišnou situaci. Jednalo se o osamělou ženu (vdovu) z Konžské demokratické republiky, mající obavy z etnického násilí, což není případ žalobkyně a jejího manžela. Stejně tak není dle názoru stěžovatele možno srovnávat situaci v Konžské demokratické republice se stavem v Ruské federaci. Ruská federace je státem, který je schopen a ochoten poskytnout vnitrostátní ochranu, tím spíše proti jednání náboženských extrémistů. Navíc i právně se uvedené případy nepřekrývají, neboť v soudem citovaném judikátu nebyla řešena otázka obav z náboženských fanatiků, ale strach z etnického násilí a s tím spojená relevantnost možnosti vnitřního přesídlení.

Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí spatřuje stěžovatel v tom, že se soud nevypořádal se skutečně zjištěným stavem věci. Jak judikoval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku č. j. 9 As 38/2009 - 123 ze dne 25. 2. 2010, nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí musí být založena na nedostatku důvodů skutkových, přičemž se musí jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. V daném případě se jedná o tvrzení, že si stěžovatel neopatřil žádné informace o reálné a praktické možnosti žalobkyně žít v Izraeli v nábožensky smíšeném manželství. Stěžovatel tvrdí, že si obstaral jak obecné informace o zemi původu žalobkyně, tak i konkrétní informaci o sňatcích izraelských občanů, přičemž tyto podklady byly pro rozhodování dostatečné. Závěr soudu tudíž nemá oporu ve spisu. K výtce soudu ohledně zpochybnění rozsahu použité informace odkazuje stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 50/2003-89 ze dne 24. 2. 2004, dle kterého *„je-li země původu žadatele o azyl právním státem s demokratickým režimem, je na žadateli o azyl, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován.“* S ohledem na fakt, že Izrael je demokratický právní stát, leželo důkazní břemeno na straně žalobkyně a jejího manžela, kteří měli a mohli předložit jiné informace o Izraeli, které by dle jejich názoru vyvracely podložený závěr stěžovatele o možnosti žít ve smíšeném manželství v Izraeli a fakt existující registrace v zahraničí uzavřených sňatků, jež jsou po tomto úředním úkonu státem Izrael uznávány. Žalobkyně však dle názoru stěžovatele důkazní břemeno neunesla a skutečnost svého pronásledování nedoložila. Naopak, stěžovatel dospěl k odůvodněnému závěru o nedůvodnosti žádosti žalobkyně ve směru všech forem mezinárodní ochrany, což řádně odůvodnil a podložil dostatečným důkazním materiálem.

Stěžovatel se domnívá, že tato kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy (§ 104a odst. 1 s. ř. s.), neboť se jedná o zásadní právní pochybení, a toto zásadní pochybení by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Soud nerespektoval ustálenou soudní judikaturu týkající se řádného odůvodnění soudního rozhodnutí, čímž se dostal do rozporu s principem řádného a spravedlivého procesu. Jeho rozhodnutí je navíc v rozporu s obsahem spisu, čímž soud hrubě pochybil při výkladu práva a zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností. Dle názoru stěžovatele je napadený rozsudek nepřezkoumatelný, neboť z něj není zřejmé, jakými úvahami byl soud při rozhodování veden a jeho závěry postrádají oporu ve skutečně zjištěném stavu věci.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ke kasační stížnosti vyjádřila dne 3. 11. 2011. Považuje kasační stížnost za nedůvodnou. Z odůvodnění rozsudku jsou dle jejího názoru důvody zrušení rozhodnutí stěžovatele zřejmé. Nedostatečné zjištění skutkového stavu věci je dáno nekorektní účelovou interpretací zpráv o situaci v Rusku, zejména zprávy MZV USA ze dne 11. 3. 2010, ze které vyplývá jiná situace, než jakou popisuje stěžovatel, a to včetně možnosti dovolat se ochrany u policie, jak krajský soud uvádí. Nemožnost obrátit se efektivně na orgány země původu s žádostí o pomoc pro žalobkyni vyplývá právě ze zprávy MZV USA ze dne 11. 3. 2010, jejíž skutečný obsah stěžovatel nebere v úvahu. Stěžovatel se nezabýval specifickou situací žalobkyně jako muslimky, která vstoupila do manželství se Židem praktikujícím judaismus, dokonce zaměstnaným v synagoze. Protože stěžovatel nevzal do úvahy, že žalobkyně není ve stejné situaci jako kterýkoliv jiný občan

Ruské federace, neopatřil si ani dostatečně relevantní informace, resp. ty vyplývající ze zprávy MZV USA ze dne 11. 3. 2010 interpretoval naprosto nepřijatelně nebo je ignoroval.

Žalobkyně konstatuje, že Izrael není její zemí původu. Úvahy žalovaného o existenci důkazního břemene žalobkyně ohledně nemožnosti žít v Izraeli v nábožensky smíšeném manželství jsou proto nesprávné. Nesouhlasí též s tvrzením stěžovatele, že Izrael je demokratický právní stát.

Skutečnost, že žalobkyně nemůže realizovat právo na společný život s manželem ani v Izraeli, ani v Rusku, vyplývá z věrohodných výpovědí jak žalobkyně, tak jejího manžela, i z jimi předložených podkladů a není ničím zpochybněna. Argument stěžovatele, že v Rusku zůstaly děti žalobkyně, je lichý, neboť děti žalobkyně žijí u sestry žalobkyně na rozdíl od žalobkyně v „řádné muslimské rodině“. Stěžovatel opět nebere v úvahu zvláštní situaci žalobkyně.

Žalobkyně navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně aby ji zamítl.

Ze spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 21. 11. 2007 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedla, že má ruskou státní příslušnost a vyznává islám. Jako důvod odjezdu z vlasti uvedla obavu z wahhabitů, kteří jí vyhrožovali smrtí, neboť se provdala za Žida. Dále uvedla, že v březnu 2007 uzavřela sňatek i přes nesouhlas příbuzných. V srpnu 2007 jí neznámí lidé vyčítali vztah s Židem, v říjnu odjela do Moskvy a od sestry se dozvěděla o výhružných zprávách SMS. Po domluvě s manželem se rozhodli opustit Rusko. O pomoc nepožádala státní orgány vlasti, neboť je přesvědčena o zkorumpovanosti policistů. V listopadu 2007 přiletěla do ČR a po týdenním pobytu v hotelu s manželem se snažili dostat za příbuznými do Německa. Poté byla vrácena a bylo jí uloženo správní vyhoštění. Stěžovatel po provedeném řízení v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že „bylo objasněno, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany výše jmenované jsou úsilí zaměstnávat se v ČR a snaha legalizovat zde svůj další pobyt“. Stěžovatel poté aplikoval § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně brojila proti tomuto rozhodnutí žalovaného žalobou ke krajskému soudu. Krajský soud žalobu zamítl. Ke kasační stížnosti žalobkyně byl výše uvedený rozsudek krajského soudu Nejvyšším správním soudem zrušen, neboť dle názoru zdejšího soudu stěžovatel při aplikaci § 16 odst. 2 zákona o azylu opomenul posoudit žalobkyní tvrzené důvody ohledně jejího pronásledování.

Stěžovatel o žádosti žalobkyně rozhodl znovu dne 7. 12. 2010. Rozhodnutím č. j. OAM-1- 903/VL-07ZA04-R2-2007 žalobkyni mezinárodní ochranu neudělil. V souladu se závazným právním názorem předchozího zrušujícího rozsudku se stěžovatel ve správním řízení zabýval i důvody tvrzeného pronásledování žalobkyně v zemi původu. V pohovoru dne 14. 6. 2010 žalobkyně za důvod svého odchodu z vlasti označila seznámení se se svým nynějším manželem. Manžel je Žid, přičemž již od dětství bylo žalobkyni jejím otcem tvrzeno, že Židé jsou jejich nepřátelé. Muslimka se za Žida nemůže provdat. I manželovi jeho víra zakazuje, aby si vzal ženu jiného náboženského vyznání. Dle

žalobkyně je u nich tolerován pouze sňatek s osobou lakské národnosti, jejímiž příslušníky byli i tři předcházející manželé žalobkyně. Z důvodu neustálých výčitek a nadávek ze strany příbuzných byla žalobkyně rozladěná, vadilo jí jejich přehlížení. V Machačkale bydlela společně s dětmi a sestrou v bytě, který byl blízko jejího rodného domu. Své životní potřeby si od roku 1993 zajišťovala prodejem pečiva na tržišti. V roce 2001 této činnosti zanechala a začala dálkově studovat na univerzitě sociálně-právní. V té době jezdívala asi dvakrát měsíčně do Moskvy pro zboží, které následně buď sama prodávala v Machačkale nebo ho nabízela dalším prodejcům. Při cestách do Moskvy neměla svůj tamější pobyt nijak upraven, až před odjezdem do ČR si tam vyřídila půlroční přechodný pobyt. K odjezdu z Dagestánu do Moskvy v srpnu 2007 ji přinutily neustálé útoky příbuzných. V Machačkale byla jednou napadena i nějakými neznámými lidmi. V té době byl její manžel na služební cestě v Machačkale. Při cestě z kina, když ji manžel opustil na autobusové zastávce, ji zastavili neznámí muži. Dle žalobkyně měli plnovousy a typické čepice. Její sestra později zjistila, že šlo o wahhabity. Tito žalobkyni vyčítali, že dělá ostudu islámu, chtěli, ať odjede s manželem do Izraele nebo ať ho opustí. Žalobkyně jim ze strachu přislíbila manžela opustit. Vyjma této události ona i její manžel dostávali od května 2007 výhružně SMS zprávy, žalobkyni někdo neznámý i telefonoval. Z důvodu těchto potíží se žalobkyně o pomoc nikde neobrátila, jelikož při napadení domnělými wahhabity jí bylo jimi řečeno, ať to nedělá. Protože výhružné zprávy začala dostávat i sestra, přijela ona společně s dětmi v říjnu 2007 do Moskvy. Nějací její známí pak zařídili, aby výhrůžky ustaly (to již bylo v době po odjezdu žalobkyně z vlasti). V prosinci 2007 si sestra vyřídila opatrovnictví nad dětmi žalobkyně. Na dotaz správního orgánu žalobkyně uvedla, že o jejím sňatku se okolí pravděpodobně dozvědělo od jejích dětí. Její sestry tuto skutečnost nesly špatně, zejména ta, která žila v Moskvě. Manžela žalobkyně viděly, neznaly ale ani jeho jméno. Před odjezdem z vlasti se žalobkyně s manželem stýkala asi dvakrát týdně v hotelu, kde si pronajímali pokoj. Přestože v Moskvě žádné problémy neměla, svou situaci trvalým přestěhováním se do tohoto města řešit nechtěla. V Moskvě totiž nemají rádi osoby kavkazského původu, na každém kroku by tam mohla být kontrolována a omezována. Navíc údajní wahhabité by ji mohli nalézt i tam, nikde v Rusku by se před nimi neschovala. Na dotaz správního orgánu, proč v prvním pohovoru uváděla, že neznámými lidmi byla zastavena při cestě z tržiště, a dnes uvádí, že k tomu došlo při cestě z kina, žalobkyně sdělila, že v době prvního pohovoru byla úplně „mimo sebe‘. Konal se poté, co byli zadrženi v Německu a strávili tam tři dny ve vězení. Je tedy možné, že v takovém stavu řekla něco nepřesně. Skutečně se s uvedenými lidmi setkala v Machačkale při cestě z kina. Upřesnila, že kino bylo od jejího bydliště vzdáleno jednu zastávku trolejbusu a je vedle restaurace. Po skončení promítání manžel odešel do restaurace a ona dál pokračovala pěšky k domovu, zastavilo u ní auto, z kterého vystoupili tři lidé. Začali ji chytat za ruce a tahat kabelku. Událost za loupežné přepadení nepovažuje, kabelku jí tahali z důvodu, aby neutekla. K dotazu na komentář k vyjádření manžela, který vypověděl, že v Machačkale nikdy nebyl, žalobkyně sdělila, že manžel jejich vztah taky tajil, moc toho ani nenamluví. Nemůže ani komentovat manželovo tvrzení, že se v Moskvě stýkal s jejím švagrem. Možná se potkali někde na ulici, ona o tom ale nic neví. K odjezdu z Ruska se kvůli neustálému tlaku okolí rozhodli společně s manželem. Ten chodil až do poslední chvíle do svého zaměstnání, o svém odjezdu nikomu neřekl. Z práce by ho propustili, kdyby se dozvěděli o jeho sňatku. V případě návratu do vlasti by byla její situace velmi špatná, neví, co tam může čekat. Od odchodu z vlasti je žalobkyně v kontaktu zejména se sestrou, u které žijí její děti. Žalobkyně následně ke své žádosti doložila oddací list vydaný

dne 23. 3. 2007, potvrzující uzavření sňatku mezi ní a panem L. S., lékařskou zprávu z psychiatrické ambulance ze dne 24. 7. 2008, novinový článek ze dne 12. 7. 2010 s názvem „Nový pořádek pro severní Kavkaz“ obsahující rozhovor s pracovníkem ruské Akademie věd panem A. M. a dále písemné doplnění ze dne 29. 9. 2010, ve kterém konstatuje špatnou bezpečnostní situaci v Dagestánu z důvodu tamní existence různých radikálních skupin (např. wahhabité). K doplnění připojila deset stran rusky psaného textu (z internetu), které dle žalobkyně popisují bezpečnostní situaci v Dagestánu.

Stěžovatel při posouzení žádosti žalobkyně vycházel především z jejích výpovědí a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické, bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci (zpráva MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2009 ze dne 11. 3. 2010, Informace OAMP-Vahhábismus ze dne 9. 1. 2006, Informací MZV ČR č. j. 116147/2010 LPTP ze dne 12. 10. 2010, Informací OAMP – Sňatky izraelských občanů, ze dne 18. 10. 2010). Žalobkyni byla dána možnost seznámit se s uvedenými informacemi a vyjádřit se k jejich obsahu. Této možnosti využila, přičemž sdělila, že z předložených informací pro ni vyplývá, že policie pracuje i pro teroristy, v Rusku je nepořádek. Všichni jsou pod dohledem policie bez ohledu na zákon, který se stejně nedodržuje.

Po provedeném řízení stěžovatel dospěl k závěru, že žalobkyně podmínky pro udělení mezinárodní ochrany nesplňuje. Konstatoval, že žalobkyně během řízení neuvedla žádnou skutečnost, ze které by stěžovatel mohl dojít k závěru, že se stala terčem adresného zájmu státních orgánů své vlasti či jiných skupin, které by byly ve své činnosti těmito státními orgány podporovány. Žalobkyně v průběhu řízení tvrdila, že jediným důvodem jejího odchodu z vlasti byl sňatek s jejím současným manželem, který je židovského původu. Z tohoto důvodu měla mít potíže s členy své rodiny, dostávat výhružné telefonáty a zprávy, jednou měla být zastavena i neznámými lidmi. Výhrady členů rodiny vůči žalobkyni se projevovaly pouze ve slovní rovině, v prostém vyjádření nelibosti nad jejím partnerským a následně manželským vztahem. Nedosáhly ani úrovně, která by se výrazně negativním způsobem odrazila v každodenním životě žalobkyně. Žalobkyně až do odchodu z vlasti stále žila v okruhu svých příbuzných, nikdy nebyla postavena do situace, že by tento svůj rodinný-příbuzenský okruh byla nucena násilně opustit. Svou sestrou nebyla ani žádným způsobem omezována v kontaktu s manželem, i když s ní před odjezdem z vlasti několik měsíců sdílela společnou domácnost. Stěžovatel nezpochybnil, že sňatek s mužem židovského původu mohl vyvolat v členech rodiny žalobkyně vzhledem k jejich náboženskému vyznání a tradičnímu vzorci jednání negativní reakce, které však nelze označit za obavu z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Ke stejnému závěru pak stěžovatel dospěl v případě dalších tvrzených skutečností, tj. výhružných telefonátů a SMS zpráv, jakož i setkání s neznámými lidmi. Výhružné zprávy i telefonáty byly anonymní a v případě osobního setkání s neznámými lidmi šlo o ojedinělou událost v životě žalobkyně, přičemž tato nebyla schopna setkání ani opakovaně stejným způsobem interpretovat. Dle jednoho sdělení k němu došlo při cestě z tržiště, dle dalšího při cestě z kina. Žalobkyně se snažila vzniklý rozpor ozřejmit svou nesoustředěností při prvním pohovoru, ke kterému došlo po jejím návratu z Německa, kde byla zadržena při pokusu o nelegální přechod hranice, nicméně z obsahu spisového materiálnu je zřejmé, že konání příslušného pohovoru od příchodu žalobkyně do přijímacího střediska ve Vyšních Lhotách dělí dostatečně velký časový prostor.

Stěžovatel zdůraznil, že se žalobkyně neobrátila s žádostí o pomoc na státní orgány. Žalobkyně vyslovila domněnku, že osoby jí vyhrožující byli wahhabité. Ani v tomto případě žalobkyně o pomoc nežádala, přestože v případě jednání příslušníků wahhabitského směru islámu nejde rozhodně o jednání, které by bylo ruskými státními orgány podporováno či tolerováno. Naopak, na území Dagestánu je šíření wahhabismu již od roku 1999 oficiálně zakázáno (Informace OAMP - Vahhábismus, Zpráva MZV USA o dodržování lidských práv za rok 2009). Pokud žalobkyně neučinila žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jejího původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by jí taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by jí sice byla poskytnuta, ale neúčinně.

Stěžovatel uzavřel, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a azyl jí neudělil. Důvody odchodu žalobkyně z vlasti dle stěžovatele nezakládají taktéž udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel zdůraznil, že výhrůžky, které jí měly být adresovány v místě jejího bydliště v Machačkale, přestěhováním žalobkyně do Moskvy ustaly. V Moskvě žalobkyně žádné potíže dle svých výpovědí neměla, navíc tam již několik let provozovala svou obchodní činnost. Stěžovatel v závěru odůvodnění rozhodnutí dodal, že návrat žalobkyně nemusí být nutně realizován ani na území Ruské federace, nýbrž může společně se svým manželem odcestovat do Izraele (země manželovy státní příslušnosti), případně na Ukrajinu (země manželova původu).

K žalobě žalobkyně bylo rozhodnutí stěžovatele zrušeno. Krajský soud shledal žalobu důvodnou, přičemž odkázal na zrušení správního rozhodnutí v případě manžela žalobkyně. Po zvážení žalobních námitek v kontextu s azylovým příběhem manžela žalobkyně a provedených důkazů dospěl krajský soud k závěru, že je zde důvod pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový základ, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu a vyžaduje zásadní doplnění.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost
je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s., pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 o dst. 1 s . ř. s.), je podána včas (§ 106 o dst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). V daném případě je kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Z rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, publ. pod č. 1143/2007 Sb. NSS, pak vyplývá, že kasační stížnost může být přijatelná i v případě, že je podána žalovaným Ministerstvem vnitra z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, které spočívá v tom,

že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva, případně že nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu. V tomto duchu se nesou i námitky uplatněné stěžovatelem. Tvrzená pochybení nelze ve fázi posouzení přijatelnosti kasační stížnosti *prima facie* vyloučit; z toho důvodu přijal Nejvyšší správní soud kasační stížnost k věcnému projednání.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1 věty první s. ř. s.

Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že důvodem pro zrušení rozhodnutí stěžovatele byl nedostatečně zjištěný skutkový stav.

Krajský soud poté, co odcitoval paragrafové znění příslušných ustanovení zákona o azylu a sdělil podstatné skutečnosti ze správního spisu, v rozsudku konstatoval, že „*po provedených přezkumných řízeních žalobkyně a jejího manžela má soud za to, že žalovaný s ohledem na specifické okolnosti případu nezohlednil všechny skutečnosti a nedostatečně zjistil skutkový stav věci*“.

Následně bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění uzavřel, že „*musí přisvědčit žalobním námitkám, že žalobkyně má právo žít se svým manželem a toto právo nemůže realizovat ani v Rusku ani v Izraeli a v manželství se Židem není ve stejné situaci jako kterýkoliv občan v Rusku a tato skutečnost nebyla žalovaným dostatečně a řádně posouzena*.“

Současně soud shledal „*důvodnou i námitku, že žalovaný ze Zprávy MZV USA z 11. 3. 2010 vyvozuje jiný závěr, než jaký vyplývá z jejího celkového obsahu, zejména o situaci v Dagestánu, stavu dodržování lidských práv a reálné možnosti dovolat se ochrany u policie (viz o korupci ve všech složkách státní moci a na všech úrovních, diskriminace osob ze Severního Kavkazu). Pokud žalovaný odkázal žalobkyni, aby svého manžela následovala do Izraele, opatřil k této možnosti jedinou zprávu - Informaci OAMP-Sňatky izraelských občanů ze dne 18. 10. 2010, která obsahuje krátký odstavec o tom, že v Izraeli není možné uzavřít civilní sňatek, odkazuje na možnost uzavření občanského sňatku v zahraničí a nutnost jeho registrace u příslušných úřadů v Izraeli nebo aby nežidovský partner konvertoval k judaismu. Žalovaný neopatřil žádné informace o reálné a praktické možnosti žít v Izraeli v takto nábožensky sloučeném manželství. Pokud žalovaný argumentoval skutečností, že náboženský extremismus je celosvětový problém, tak v tomto konkrétně posuzovaném případě, pokud je realizován v oblasti, kde žalobkyně žila, je třeba k této skutečnosti přihlédnout*“.

Stěžovatel s výše uvedeným závěrem o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu nesouhlasí a má za to, že jej krajský soud přezkoumatelným způsobem neodůvodnil, neboť opomenul uvést, z čeho vycházel při svém autoritativním závěru o nemožnosti realizace společného života žalobkyně a jejího manžela v Rusku i v Izraeli.

Námitka stěžovatele je důvodná.

Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud stěžovateli konkrétně vytkl pouze to, že nezohlednil specifickou situaci žalobkyně jako manželky Žida, neboť tato se nenachází ve stejné situaci jako kterýkoliv občan v Rusku. Z tohoto konstatování není zřejmé, z jakých důkazů či skutečností krajský soud výše uvedený závěr učinil. Prováděl-li krajský soud dokazování při ústním jednání dne 25. 8. 2011 překlady internetových článků, jenž žalobkyně učinila přílohou svého doplnění žaloby ze dne 17. 3. 2011, a kterou dokládala situaci v zemi původu, absentují v odůvodnění rozsudku hodnotící úvahy soudu o provedených důkazech a jejich vypovídacích schopnostech ve vztahu k azylovému příběhu žalobkyně, stejně jako reakce soudu na námitky stěžovatele vztahující se k předloženým důkazním prostředkům. Stěžovatel v rámci nařízeného jednání k doloženým překladům článků namítal, že články prokazují pouze obecnou situaci v Rusku, jedná se o velmi špatný překlad, někde chybí části vět, a žalobkyně se týká pouze jediná zpráva, ve které se uvádí, že manželky rabínů varují před svatbou s Araby.

Nejvyšší správní soud opakovaně zdůrazňuje, že krajský soud je v řízení povinen nejen reagovat na návrhy k provedení důkazů účastníka řízení, ale taktéž musí reagovat na námitky protistrany zpochybňující jejich použití.

Zdejší soud setrvale judikuje, že správní soud je oprávněn zcela samostatně a nezávisle hodnotit správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem. Zjistí-li přitom skutkové deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění, nebo tak učiní sám (§ 77 s. ř. s.).

Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, „*v případech, kdy soud přistoupí k vlastnímu dokazování, tedy opakuje důkazy provedené již předtím správním orgánem, nebo provede důkazy jím dosud neprovedené, hodnotí provedené důkazy jednotlivě i v souhrnu tak, aby došlo k jejich vzájemnému skloubení a provázání s důkazy provedenými a zhodnocenými správním orgánem a soud nadále vycházel ze skutkového a právního stavu takto zjištěného, ovšem ve vztahu ke správnímu orgánu s důsledky předvídanými v § 78 odst. 5 a 6 s. ř. s.*“

Zrušuje-li správní soud žalobou napadené rozhodnutí, je jeho povinností takový postup řádně odůvodnit. Je jeho povinností stranám sporu ozřejmit, jakými úsudky byl veden a k jakým závěrům dospěl. Těmto povinnostem krajský soud v projednávané věci nedostál.

Obdobně zcela nedostatečným způsobem odůvodnil krajský soud svůj závěr o nesprávném hodnocení informací vyplývajících ze Zprávy MZV USA ze dne 11. 3. 2010. Krajský soud se omezil, jak již bylo výše uvedeno, na konstatování, že stěžovatel vyvozuje z citované zprávy jiný závěr, než jaký vyplývá z jejího celkového obsahu, zejména o situaci v Dagestánu, stavu dodržování lidských práv a reálné možnosti dovolat se ochrany u policie (viz o korupci ve všech složkách státní moci a na všech úrovních, diskriminace osob ze Severního Kavkazu).

Krajský soud výše uvedený závěr učinil bez toho, aniž by se zabýval nutností využití institutu vnitrostátní ochrany, jež byla žalobkyni v odůvodnění rozhodnutí a v průběhu jednání stěžovatelem vytýkána a byla jedním z důvodů neudělení azylu. Krajský

soud pouze odkázal na části zprávy o korupci a diskriminaci osob ze Severního Kavkazu bez souvislosti na azylový příběh žalobkyně. Krajský soud se též nezabýval možností přesídlení žalobkyně do Moskvy, kde, jak sama tvrdila, žádné problémy neměla, přičemž tuto možnost jako řešení situace žalobkyně stěžovatel v rozhodnutí zmiňoval.

Pokud krajský soud stěžovateli vytýká, že si opatřil k možnosti společného soužití manželů v Izraeli pouze jedinou zprávu - Informaci OAMP-Sňatky izraelských občanů ze dne 18. 10. 2010, která odkazuje na možnost uzavření občanského sňatku v zahraničí a nutnost jeho registrace a současně mu vytýká absenci informací o reálné a praktické možnosti žít v Izraeli v takto nábožensky sloučeném manželství, považuje za vhodné zdejší soud zdůraznit, že stěžovatelem v rozhodnutí zmiňovaná možnost žalobkyně odcestovat a společně žít s manželem v Izraeli nebyla důvodem pro neudělení mezinárodní ochrany, když tuto možnost stěžovatel zmínil nad rámec potřebného odůvodnění, přičemž relevantními důvody pro neudělení některé z forem mezinárodní ochrany žalobkyni nebyla situace v Izraeli, ale absence pronásledování žalobkyně z azylově relevantních důvodů, nevyužití institutu vnitrostátní ochrany a možnosti přesídlení v zemi původu žalobkyně, tedy v Ruské federaci, neboť zemí, ve vztahu k níž je nutné hrozbu pronásledování respektive vážné újmy zkoumat, je země státního občanství žadatele o mezinárodní ochranu.

Nedostatek bližšího odůvodnění závěru krajského soudu o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a závěrech o nesprávném hodnocení použitých zpráv činí rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným.

Shodně se stěžovatelem nepovažuje Nejvyšší správní soud odkaz na rozhodnutí č. j. 4 Azs 99/2007 - 93 ze dne 24. 1. 2008 za případný, neboť odkazovaná věc je skutkově odlišná. Stěžovatelka, státní příslušnice Demokratické republiky Kongo se v odkazované věci obávala pronásledování po zavraždění manžela, jenž zastával vysokou funkci ve straně hájící zájmy svého etnika, příslušníky znepřáteleného etnika. Taktéž není možno srovnávat situaci v Konžské demokratické republice se stavem v Ruské federaci.

Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené uzavírá, že krajský soud zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 21. prosince 2011

JUDr. Ludmila Valentová

předsedkyně senátu